

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова правління
ЗАТ «ІНГО Україна»
Микола Федоренко

«__» грудня 2006 року

ЗАТ «Акціонерна страхова компанія «ІНГО Україна»

**ПРАВИЛА ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВЛАСНИКІВ ПОВІТРЯНОГО
ТРАНСПОРТУ (ВКЛЮЧАЮЧИ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ПЕРЕВІЗНИКА)**

Київ 2006

ПРАВИЛА ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВЛАСНИКІВ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ (ВКЛЮЧАЮЧИ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЕРЕВІЗНИКА)

Терміни та визначення

Повітряне судно – літальний апарат, який підтримується в атмосфері за рахунок взаємодії з повітрям, відмінного від взаємодії з повітрям, відображеним від поверхні землі чи води (такий як літак, вертоліт, літальний апарат спеціального призначення, а також планер, автожир, дельтаплан, дирижабль і повітряна куля).

Політ:

- для літака (планера) – період часу від початку руху літака (планера) при зльоті, або від початку збільшення режиму роботи двигунів при зльоті без зупинки на виконавчому старті, до закінчення пробігу при посадці;
- для вертольоту – період часу від початку розбігу вертольоту при зльоті (від початку узяття «шаг-газу» при вертикальному зльоті) до кінця пробігу при посадці (до скидання «шаг-газу» при вертикальній посадці);
- для інших повітряних суден – період часу з моменту відриву від поверхні до моменту першого торкання поверхні при посадці.

Подія – раптовий непередбачений випадок при експлуатації повітряного судна при здійсненні повітряних перевезень пасажирів, багажу, вантажів та пошти або при виконанні авіаційних робіт, який призвів до заподіяння шкоди життю або здоров'ю фізичної особи та/або майну фізичної та/або юридичної особи.

Подія повинна бути зафіксована компетентними органами та оформлена документально.

Шкода життю та здоров'ю – означає тілесне пошкодження або смерть фізичної особи, як наслідок події, що тягне за собою певні витрати або втрати майнового характеру.

Шкода майну – означає загибель (втрату), нестачу, псування або пошкодження майна, як наслідок події, що тягне за собою певні витрати на відновлення пошкодженого майна або інші втрати майнового характеру.

Особа, ризик відповідальності якої є застрахованим по договору страхування – власник повітряного судна, авіаперевізник або інша особа, на яку може бути покладена по закону відповідальність за заподіяну шкоду та обов'язок по відшкодуванню шкоди, заподіяної при експлуатації повітряних суден, при здійсненні повітряних перевезень пасажирів, багажу, вантажів та пошти або при виконанні авіаційних робіт.

Особа, ризик відповідальності якої за заподіяння шкоди є застрахованим, повинна бути зазначена в договорі страхування. Якщо ця особа не зазначена в договорі страхування, вважається застрахованим ризик відповідальності самого страхувальника.

Далі в тексті цих Правил під терміном "страхувальник" буде розумітися фізична чи юридична особа, яка уклала договір добровільного страхування відповідальності власників повітряного транспорту.

Особа, яким заподіяна шкода (потерпілі особи) – в залежності від характеру цивільно-правових відносин із страхувальником, потерпілими особами можуть бути пасажирів, вантажовласники або треті особи, яким заподіяна шкода при експлуатації повітряного судна, при здійсненні повітряних перевезень пасажирів, багажу, вантажів та пошти або при виконанні авіаційних робіт.

Треті особи – фізичні або юридичні особи, які не перебувають із страхувальником у договірних відносинах та мають право на пред'явлення претензій до страхувальника про відшкодування заподіяної ним шкоди.

До третіх осіб не відноситься сам страхувальник, його співробітники, а також фізичні або юридичні особи, які є представниками страхувальника.

Пасажир – означає фізичну особу, перед якою страхувальник несе відповідальність згідно договору повітряного перевезення пасажирів.

Якщо такий договір відсутній, то пасажиром вважається будь-яка фізична особа, яка у встановленому порядку придбала квиток, знаходиться на борту повітряного судна на законних підставах з метою польоту на повітряному судні, здійснює посадку в повітряне судно або вихід з нього, за виключенням членів льотного та кабінного екіпажу.

Вантажовласник (відправник вантажу або вантажоодержувач) – фізична або юридична особа, перед якою Страхувальник несе відповідальність згідно договору повітряного перевезення вантажу або пошти.

Якщо такий договір відсутній, вантажовласником вважається фізична або юридична особа, майно якої знаходиться на борту повітряного судна на законних підставах, завантажується в повітряне судно або вивантажується з нього.

Страхова сума (ліміт страхового відшкодування) – встановлена договором страхування грошова сума, в межах якої Страховик відповідно до умов страхування зобов'язаний провести виплату при настанні страхового випадку, та виходячи з якої встановлюються розміри страхової премії та страхової виплати.

Страховий акт – документ, який складається Страховиком або повноваженою ним особою за формою, встановленою Страховиком, при здійсненні страхової виплати за результатами розгляду заяви страхувальника або особи (осіб), яким заподіяна шкода, що підтверджує визнання Страховиком події страховим випадком, та містить розрахунок суми страхової виплати.

Франшиза – частина збитку, що не відшкодовується Страховиком відповідно до умов договору страхування.

У передбачених цими Правилами випадках Страховик відшкодує страхувальнику/третім потерпілим особам шкоду за вирахуванням франшизи, якщо договором страхування не передбачено інше.

Страховий поліс, поліс – форма договору страхування відповідно до законодавства України, яка посвідчує факт укладання договору страхування.

Частина 1: Загальні положення

1.1. Ці Правила добровільного страхування відповідальності власників повітряного транспорту (включаючи відповідальність перевізника), надалі по тексту «Правила», розроблені та застосовуються у відповідності до положень Статуту Акціонерної страхової компанії «ІНГО Україна» (далі Страховик), Закону України «Про страхування», інших чинних законів та підзаконних актів України і визначають умови та загальний порядок укладання, виконання, зміни і припинення договорів добровільного страхування відповідальності власників повітряного транспорту (включаючи відповідальність перевізника), надалі по тексту «Договори страхування».

1.2. Згідно з Правилами страхувальниками визнаються дієздатні фізичні або юридичні особи, що уклали зі Страховиком договір добровільного страхування відповідальності власників повітряного транспорту (включаючи відповідальність перевізника) та:

1.2.1. які володіють повітряними судами на праві власності, праві повного господарського ведення або оперативного управління, або на іншій законній підставі (договір оренди, лізингу та ін.), які отримали або отримують у встановленому порядку:

- сертифікат (свідоцтво) експлуатанта повітряного судна (комерційної авіації або авіації загального призначення);
- ліцензію на діяльність по здійсненню повітряних перевезень пасажирів, багажу, вантажів та пошти на підставі договору повітряного перевезення;
- ліцензію на авіаційні роботи для забезпечення потреб фізичних та юридичних осіб.

1.2.2. які експлуатують повітряні судна державної та/або експериментальної авіації на підставі інших документів, виданих компетентними органами в установленій формі, які дозволяють таку експлуатацію та використання повітряних суден на законних підставах.

1.3. Страховик – АСК «ІНГО Україна» що здійснює страхову діяльність відповідно до законодавства України та на підставі ліцензії, виданої державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, на страхування цивільної відповідальності власників повітряних суден та авіаперевізників у формі добровільного страхування.

1.4. Взаємовідносини між страхувальником і Страховиком регулюються:

1.4.1. Цивільним кодексом України, Законом України "Про страхування", та іншими законами України і нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до них;

1.4.2. правилами;

1.4.3. договором страхування та додатковими угодами до договору страхування.

1.5. Найменування та поняття, що застосовуються в Правилах в ряді випадків спеціально пояснюються відповідними визначеннями. Якщо значення якого-небудь найменування або поняття не визначено Правилами і не може бути визначено, виходячи з законодавства та нормативних актів, то таке найменування або поняття використовується у своєму звичайному лексичному значенні.

1.6. Право на отримання страхового відшкодування мають потерпілі особи, яким може бути заподіяна шкода при експлуатації повітряного судна, при здійсненні повітряних перевезень пасажирів, багажу, вантажів та пошти або при виконанні авіаційних робіт.

1.7. Страхувальники можуть укласти із Страховиком договори добровільного страхування відповідальності власника повітряного транспорту (включаючи відповідальність перевізника) за їх згодою. При цьому застраховані можуть набувати прав та обов'язків страхувальника за договором страхування.

Частина 2: Перелік об'єктів страхування

2.1. Об'єктом страхування є майнові інтереси страхувальника, що не суперечать чинному законодавству та пов'язані з його обов'язком в порядку, встановленому цивільним законодавством, відшкодувати шкоду, заподіяну ним життю та здоров'ю або майну третіх осіб при експлуатації повітряного судна, зазначеного в договорі страхування, здійсненні повітряного перевезення пасажирів, багажу, вантажів та пошти або виконанні авіаційних робіт на такому повітряному судні.

2.2. Договором страхування може передбачатися страхування ризику відповідальності страхувальника при експлуатації двох або більше повітряних суден, здійсненні повітряних перевезень пасажирів, багажу, вантажів та пошти або виконанні авіаційних робіт на двох та більше повітряних суднах.

Частина 3: Порядок визначення розмірів страхових сум та розмірів страхових виплат

3.1. Страховою сумою/лімітом відповідальності є визначена договором страхування грошова сума, у межах якої Страховик зобов'язаний при настанні страхового випадку провести виплату страхового відшкодування відповідно до умов договору страхування.

3.2. Страхова сума, встановлена договором страхування, є граничною сумою страхових виплат по договору страхування.

3.3. У межах страхової суми договором страхування можуть бути встановлені окремі страхові суми (ліміти відшкодування):

- при заподіянні шкоди життю та здоров'ю одного або декількох фізичних осіб;
- при заподіянні шкоди майну фізичних або юридичних осіб.

3.4. Франшиза – частина збитків, що не відшкодується Страховиком, згідно умов договору страхування.

3.5. Види та розмір франшиз визначаються за домовленістю між Страховиком та страхувальником при укладенні договору страхування або внесенні змін до нього.

3.6. Франшиза може бути встановлена по окремому страховому випадку, групі страхових випадків, договору в цілому.

3.7. Договором страхування можуть бути встановлені спеціальні франшизи, що застосовуються до певних страхових випадків. У разі, якщо до одного страхового випадку відноситься більше однієї франшизи, то застосовується лише найбільша з них.

3.8. Франшиза, якщо інше не передбачено договором страхування, є безумовною, тобто вираховується із загальної суми збитку, що підлягає відшкодуванню Страховиком.

3.9. Договір страхування може передбачати, що франшиза є умовною, тобто Страховик звільняється від відповідальності за збиток, що не перевищує розміру франшизи, та повинен відшкодувати збиток у повному обсязі, якщо його сума перевищує суму франшизи.

3.10. Договором страхування може передбачатися франшиза при заподіяння шкоди майну.

Страховик здійснює виплату страхового відшкодування за вирахуванням франшизи:

- при пошкодженні багажу та речей, що знаходяться при пасажирі – за кожною вимогою про відшкодування шкоди;
- при пошкодженні вантажу та пошти, що перевозяться – за кожною накладною (вантажною або поштовою), за якою пред'являються вимоги про відшкодування шкоди або за кожною вимогою про відшкодування шкоди, якщо така накладна не виписувалась.

Франшиза не застосовується, якщо шкода багажу, речам, що знаходяться при пасажирі, вантажу або пошти була заподіяна в результаті події з повітряним судном.

3.11. У межах встановленої в договорі страхування страхової суми Страховик відшкодує:

3.11.1. у випадку заподіяння шкоди життю та здоров'ю потерпілої особи фізичної особи внаслідок настання страхового випадку:

- втрачений заробіток за весь період тимчасової втрати працездатності;
- додаткові витрати, необхідні для відновлення здоров'я потерпілої особи (на посилене харчування, санаторно-курортне лікування, сторонній догляд, протезування, транспортні витрати і т.п.) за рекомендацією лікаря за умови надання відповідного висновку МСЕК;
- витрати на лікування, що підтверджені рецептами лікаря та фіскальними чеками;
- втрачений заробіток у випадку стійкої втрати працездатності (повної або часткової) за умови надання висновку МСЕК про встановлення групи інвалідності;
- частина не отриманого доходу у зв'язку із смертю годувальника, яка кожному утриманцю належала б при житті годувальника, за вирахуванням пенсій, призначених у зв'язку із втратою годувальника за загальнообов'язковим пенсійним державним страхуванням. Відшкодування здійснюється з урахуванням вимог законодавства про відшкодування шкоди, заподіяної життю, Україні. Право на відшкодування шкоди, заподіяної у зв'язку із смертю годувальника, мають неповнолітні діти до досягнення ними 18-річного віку, а якщо вони навчаються на стаціонару – до моменту закінчення навчання, непрацездатні чоловік/дружина, що знаходились на утриманні померлого, непрацездатні батьки, що знаходились на утриманні померлого;
- витрати на поховання в випадку смерті потерпілої особи, обмежуючись витратами на поховання але не вище середніх цін, що діють у регіоні поховання потерпілого.

3.11.2. у випадку заподіяння шкоди майну потерпілих осіб:

- при повній загибелі майна – в розмірі його дійсної вартості на момент події, що визначена експертним шляхом;
- при пошкодженні майна – в розмірі витрат, необхідних для повернення речі в попередній стан з урахуванням зношеності майна, що пошкоджено.

3.12. Із суми страхового відшкодування вираховується несплачена страхувальником частина страхової премії, якщо договором страхування передбачена сплата страхової премії в розстрочку.

3.13. Виплата страхового відшкодування здійснюється в наступному порядку:

3.13.1. виплата страхового відшкодування здійснюється безпосередньо потерпілій особі (у випадку смерті – її спадкоємцям), якщо договором страхування або законом не встановлено інше;

3.13.2. у випадку, якщо за погодженням із Страховиком страхувальник відшкодував заподіяну третій особі шкоду за свій рахунок, Страховик здійснює виплату страхового відшкодування страхувальнику після надання останнім документів, які підтверджують факт відшкодування шкоди потерпілому, її розмір та документів, що його підтверджують.

Частина 4: Страхові ризики

4.1. Відповідно до Правил може бути застрахований ризик настання відповідальності страхувальника за шкоду, заподіяну життю та здоров'ю або майну потерпілих осіб в результаті події, що сталася під час експлуатації повітряного судна, здійсненні повітряних перевезень пасажирів, багажу, вантажів та пошти або виконанні авіаційних робіт, та під час дії договору страхування.

4.2. Згідно з Правилами страховим випадком є факт настання відповідальності Страхувальника, передбаченої чинним законодавством, за шкоду, заподіяну потерпілим особам, в результаті подій, передбачених договором страхування при експлуатації повітряного судна, здійсненні повітряних перевезень пасажирів, багажу, вантажів та пошти або виконанні авіаційних робіт.

4.3. Обсяг обов'язків Страховика визначається вибраними Страхувальником вказаними нижче умовами страхування (або їх комбінацією), та встановлюється договором страхування:

4.3.1. Страхування шкоди, заподіяної третім особам:

4.3.1.1. Відповідно до п. 4.3.1. цих Правил може бути застрахований ризик відповідальності страхувальника за шкоду, заподіяну третім особам в результаті події з повітряним судном при експлуатації повітряного судна або виконанні авіаційних робіт, що мали місце в період дії договору страхування, у зв'язку із чим заподіяна шкода життю та здоров'ю та/або загибель або пошкодження (псування) майна (включаючи худобу).

4.3.1.2. Зобов'язання Страховика по виплаті страхового відшкодування відповідно до п. 4.3.1. цих Правил, наступають при умові, що вказана шкода заподіяна безпосередньо повітряним судном, вказаним в договорі страхування, або будь-якою особою або предметом, що випав з нього.

4.3.1.3. Відповідно до п. 4.3.1. Правил не приймається на страхування ризик цивільної відповідальності страхувальника за зобов'язаннями, що виникають внаслідок заподіяння шкоди:

- життю та здоров'ю співробітників страхувальника при виконанні ними трудових обов'язків (відповідальність роботодавця);
- життю та здоров'ю або майну члена льотного, кабінного або іншого екіпажу повітряного судна, зазначеного в договорі страхування;
- будь-якому майну (включаючи худобу), яким Страхувальник володіє на законних підставах, в тому числі майну, яке знаходиться на борту повітряного судна, а також завантажується в повітряне судно або вивантажується з нього;
- в результаті подій, передбачених в "Положенні про виключення впливу шуму, забруднення та інших небезпек" – AVN 46B" Додаток 3).

4.3.2. Страхування відповідальності за заподіяння шкоди пасажиром:

4.3.2.1. Відповідно до п. 4.3.2. цих Правил може бути застрахований ризик настання відповідальності страхувальника за шкоду, заподіяну пасажиром в результаті події при здійсненні повітряних перевезень пасажирів та багажу або виконанні авіаційних робіт, що мала місце в період дії страхування та у результаті якої:

- заподіяна шкода життю та здоров'ю пасажирів;
- заподіяна шкода багажу та речам, що знаходяться при пасажирі.

4.3.2.2. Період страхування відповідно до п. 4.3.2.1. цих Правил обмежується періодом повітряного перевезення щодо претензій:

- про відшкодування шкоди життю та здоров'ю пасажирів та загибелі (втрати), нестачі або пошкодження (псування) речей, що знаходяться при ньому, – з моменту проходження пасажиром перед польотного огляду для посадки в повітряне судно та до моменту, коли пасажир повітряного судна під наглядом уповноважених осіб перевізника покинув аеродром (в тому числі в транзитному аеропорту), якщо інший період повітряного перевезення не встановлений міжнародними договорами України;
- про відшкодування шкоди, заподіяної багажу – з моменту прийняття його до повітряного перевезення та до моменту його видачі в аеропорту призначення пасажирів або вповноваженій на отримання багажу особі, якщо інший період повітряного перевезення не встановлений міжнародними договорами України.

4.3.2.3. Відповідно до п. 4.3.2. цих Правил не приймається на страхування ризик настання відповідальності страхувальника за шкоду, заподіяну:

- життю та здоров'ю співробітників страхувальника при виконанні ними трудових обов'язків (відповідальність роботодавця);
- життю та здоров'ю або майну члена льотного, кабінного або іншого екіпажу повітряного судна, зазначеного в договорі страхування;
- внаслідок порушення строків доставки пасажирів або багажу.

4.3.3. Страхування відповідальності за шкоду, заподіяну вантажовласникам:

4.3.3.1. Відповідно до п. 4.3.3. цих Правил може бути застрахований ризик настання відповідальності страхувальника за зобов'язаннями, що виникають внаслідок заподіяння шкоди вантажовласникам в результаті події при здійсненні повітряних перевезень вантажів та пошти, що мала місце в період дії договору страхування, внаслідок якої заподіяна шкода вантажу або пошти.

4.3.3.2. Період страхування відповідно до п. 4.3.3.1. цих Правил обмежується періодом повітряного перевезення – з моменту прийняття вантажу або пошти на повітряне перевезення та до моменту видачі вантажу або пошти вантажоодержувачу або передачі їх згідно встановлених правил іншій фізичній або юридичній особі, якщо інший період повітряного перевезення не встановлений міжнародними договорами України.

4.3.3.3. Відповідно до п. 4.3.3. цих Правил не приймається на страхування ризик настання відповідальності страхувальника за шкоду, заподіяну:

- внаслідок перевезення живих тварин;
- внаслідок перевезення вантажів, що швидко псуються;
- внаслідок пошкодження вантажу або пошти хробаками, гризунами, комахами;
- внаслідок порушення строків доставки вантажу або пошти.

4.4. Відповідно до п. 4.3.1. - 4.3.3. цих Правил не приймається на страхування ризик настання відповідальності страхувальника за зобов'язаннями, що виникають внаслідок заподіяння шкоди при експлуатації повітряного судна, здійсненні повітряних перевезень пасажирів, багажу, вантажів та пошти або виконанні авіаційних робіт внаслідок:

4.4.1. подій, передбачених в "Положенні про виключення ядерних ризиків" – AVN 38B (Додаток 2) або "Положенні про виключення ядерних ризиків" – AVN 71 (Додаток 8);

4.4.2. подій, передбачених в "Положенні про виключення з договору страхування військових ризиків, ризиків викрадення та інших небезпек" – AVN 48B (Додаток 4);

4.4.3. подій, передбачених в "Положенні про виключення з договору страхування ризиків, пов'язаних з електронним розпізнаванням дат" – AVN 2000 (Додаток 9).

4.5. Ризик відповідальності страхувальника за шкоду, що заподіяна в результаті подій, передбачених п. 4.4.2. цих Правил, може бути застрахований відповідно до "Додаткових умов страхування від військових ризиків, ризиків викрадення та інших небезпек" – AVN 52С (Додаток 5).

Частина 5: Виключення із страхових випадків і обмеження страхування

5.1. **Обов'язки Страховика по виплаті страхового відшкодування внаслідок подій, передбачених договором страхування, не наступають:**

5.1.1. у випадку, коли повітряне судно виконує політ з порушенням інструкцій льотної експлуатації повітряного судна;

5.1.2. у випадку, якщо повітряне судно використовується з метою, що заборонена законодавством або відрізняється від зазначеної в цьому договорі страхування;

5.1.3. у випадку перебування повітряного судна поза географічними межами експлуатації, зазначеними у договорі страхування, якщо це не пов'язано з форс-мажорними обставинами;

5.1.4. у випадку, якщо повітряне судно пілотується будь-якою не сертифікованою для пілотування особою, за винятком випадків, коли повітряним судном керує на землі особа, що має на це право;

5.1.5. у випадку здійснення польоту з перевищенням зазначених у сертифікаті льотної придатності граничних норм завантаження повітряного судна за кількістю пасажирів, вагою і габаритам багажу, ручної поклажі, пошти та вантажу, а також у випадку порушення центрівки;

5.1.6. у випадку випуску повітряного судна в політ у завідомо несправному стані, крім випадків, коли такий політ здійснюється відповідно до інструкцій з льотної експлуатації повітряного судна, або дозволом спеціально уповноваженого органу і на це отримана письмове підтвердження Страховика про прийняття на страхування такого ризику. Письмова згода на прийняття на страхування такого польоту або відмова від прийняття на страхування надається Страховиком протягом одного робочого дня з дати одержання запиту від страхувальника;

5.1.7. у випадку грубої недбалості страхувальника або його представника, що стала причиною настання страхового випадку, а також порушення зазначеними особами установлених компетентними органами правил експлуатації й обслуговування повітряного судна, вимог з безпеки польотів або протипожежної безпеки, правил збереження паливних або вибухонебезпечних речовин, й інших правил і норм;

5.1.8. при транспортуванні повітряного судна будь-яким видом транспорту, за винятком транспортування після пошкодження в результаті страхового випадку і буксирування повітряного судна штатними пристроями по території аеродрому;

5.1.9. у випадку використання для зльоту чи посадки аеродрому, що не відповідає вимогам інструкцій з льотної експлуатації повітряного судна, за умовою випадків, якщо це викликано форс-мажорними обставинами;

5.1.10. по відшкодуванню шкоди, обов'язок по відшкодуванню якої взяв на себе страхувальник за будь-яким договором, крім випадків, коли така відповідальність покладається на страхувальника незалежно від наявності укладених ним договорів;

5.1.11. по відшкодуванню шкоди, заподіяної персоналу страхувальника, включаючи пілотів і членів екіпажу застрахованого повітряного судна, і майна, що їм належить, під час виконання членами персоналу страхувальника своїх службових обов'язків;

5.1.12. по відшкодуванню шкоди, заподіяної майну, що належить страхувальнику або довірене йому, та знаходиться в його користуванні, розпорядженні або випадково знаходиться на борту застрахованого повітряного судна;

5.1.13. по відшкодуванню шкоди життю і здоров'ю пасажирів внаслідок природних причин, самому собі або внаслідок самовільного проникнення пасажирів в зону обмеженого для пасажирів доступу;

5.1.14. у випадку заподіяння вантажу збитків унаслідок природного зносу в межах, які встановлені спеціальними нормами під час його перевезення, а також впливу температури, вологи чи особливих властивостей, які можуть призвести до загибелі чи псування вантажу (усушка, утруска, загнивання, самозаймання тощо);

5.1.15. у випадку перевезення домашньої худоби і продуктів, що швидко псуються;

5.1.16. у випадку нанесення морального збитку. Ризик заподіяння моральної шкоди може покриватися відповідно до «Положення про додаткові виплати за шкоду особі» AVN 60 (Додаток 7) та «Положення про виключення неавіаційної небезпеки» (Додаток 6), про що зазначається в договорі страхування;

5.1.17. у випадку заподіяння збитків майну третіх осіб внаслідок крадіжки або злочинних дій, вчинених страхувальником або його представниками;

5.1.18. заподіяння збитків внаслідок умисних дій страхувальника або його представників, а також порушенні ними встановлених правил експлуатації засобів авіатранспорту, або правил протипожежної безпеки або правил зберігання паливних або вибухових речовин та ін.

5.2. До суми страхового відшкодування не включаються:

5.2.1. непрямі збитки страхувальника, а також потерпілих осіб (упущена вигода, неустойки, збитки внаслідок затримки або запізнення, простою повітряного судна, порушення, відміни договору перевезення, договірні та законні штрафи і т.п.);

5.2.2. інші суми, передбачені законодавством України.

5.3. Загальна сума виплат страхового відшкодування при настанні одного або декількох страхових випадків по договору страхування обмежується страховою сумою, встановленою договором страхування.

Незалежно від кількості осіб, які можуть пред'явити вимоги про відшкодування шкоди, осіб, відповідальність яких застрахована за договором страхування, кількості або сум вимог про відшкодування шкоди, пред'явлених за договором страхування, загальна сума виплат страхового відшкодування обмежується страховою сумою та лімітами відшкодування, встановленими договором страхування.

Договором страхування можуть бути передбачені інші правила обмеження суми виплат страхового відшкодування.

5.3.1. У випадку відшкодування шкоди. Заподіяної потерпілим іншими особами, Страховик оплачує тільки різницю між розміром страхового відшкодування, що має сплачуватись за договором страхування, та сумою, що відшкодована. Про такі відшкодування страховальник зобов'язаний повідомляти Страховику, в тому числі у випадках, якщо шкода буде відшкодована після отримання страхового відшкодування від Страховика та/або після закінчення строку дії договору страхування.

Частина 6: Строк та місце дії договору страхування

6.1. Договір страхування укладається на строк, погоджений сторонами.

6.2. Страховик сплачує страхове відшкодування за страховими випадками, що стались в період з 00.00 годин і до 24.00 години (час за місцем видачі договору страхування) тих дат, які зазначені в договорі страхування як дати початку та закінчення строку його дії за умови набрання чинності договором, якщо в договорі страхування не передбачено інше.

6.3. Страхування поширюється на страхові випадки, що мали місце після набрання чинності договором страхування.

6.4. Якщо застраховане повітряне судно до моменту закінчення строку дії договору страхування знаходиться в польоті (рейсі), то дія договору страхування продовжується до здійснення цим повітряним судном першої посадки.

6.5. Договір страхування діє на території, зазначеній в договорі страхування.

Частина 7: Порядок укладання договору страхування

7.1. Для укладання договору страхування страховальник надає Страховику письмову заяву у формі, встановленій Страховиком.

Особа, ризик відповідальності якої застрахований за договором страхування (на користь якої укладено договір страхування), зазначається страховальником в заяві на страхування.

7.2. Крім заяви на страхування Страховик вправі вимагати від страховальника надання документів, які підтверджують право власності (володіння, користування) на повітряне судно, свідоцтво про державну реєстрацію повітряного судна, сертифікат (посвідчення) льотної придатності повітряного судна або інші документи, що їх замінюють, право на експлуатацію вказаного повітряного судна (діючий сертифікат (свідоцтво) експлуатанта або інший документ, що його замінює), а також документи, які підтверджують розмір прийнятої на себе страховальником відповідальності за заподіяння шкоди пасажиром (включаючи багаж та особисті речі) та вантажовласникам та обмеження, що застосовуються при такій відповідальності (бланки пасажирського квитка, багажної квитанції, контракти, угоди).

7.3. Договір страхування укладається в письмовій формі та повинен містити:

- назву документа;
- назву та адресу Страховика;
- прізвище, ім'я, по-батькові Страховальника, його адресу і дату народження або назву Страховальника і його адресу;
- прізвище, ім'я, по-батькові Вигодонабувача, його адресу і дату народження або назву Вигодонабувача і його адресу (у випадку, якщо Вигодонабувач передбачений Договором страхування);
- зазначення об'єкта страхування;
- розмір страхової суми;
- перелік страхових випадків;
- страховий тариф;
- розміри страхових премій (платежів, внесків) і строки їх сплати;
- строк дії договору;
- порядок зміни та припинення договору;
- умови здійснення страхової виплати;
- причини відмови у страховій виплаті;
- права та обов'язки сторін та відповідальність за невиконання або неналежне виконання умов договору;
- інші умови за згодою сторін;
- підписи сторін.

7.4. Договір страхування, Правила (або витяги з них, які застосовуються до умов конкретного договору страхування), додатки та додаткові угоди розглядаються як один документ.

7.5. Відповідно до міжнародних систем страхування або міжнародних програм страхування, які вимагають застосування уніфікованих умов страхування, договори страхування укладаються відповідно до таких умов страхування, з урахуванням вимог законодавства України. Правила страхування та заява на страхування є невід'ємною частиною договору страхування.

Частина 8: Права та обов'язки сторін

8.1. Страховик зобов'язаний:

8.1.1. ознайомити страховальника з цими Правилами до укладання договору страхування;

8.1.2. у випадку втрати Страховальником договору страхування або страхового полісу (сертифікату) видати їх дублікати;

- 8.1.3. при настанні страхового випадку здійснити страхову виплату або виплату страхового відшкодування у передбаченій договором страхування строк. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасне здійснення страхової виплати (страхового відшкодування) шляхом сплати страхувальнику неустойки (штрафу, пені), розмір якої визначається договором страхування;
- 8.1.4. тримати в таємниці відомості про страхувальника та його майновий стан за винятком випадків, передбачених законодавством;
- 8.1.5. протягом двох робочих днів, як тільки стане відомо про настання страхового випадку, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасного здійснення страхової виплати або страхового відшкодування страхувальнику;
- 8.1.6. відшкодувати витрати, понесені страхувальником при настанні страхового випадку щодо запобігання або зменшення збитків, якщо це передбачено умовами договору;
- 8.1.7. за заявою страхувальника у разі здійснення ним заходів, що зменшили страховий ризик, або збільшення вартості майна переукласти з ним договір страхування;
- 8.1.8. умовами договору страхування можуть бути передбачені інші обов'язки Страховика, якщо вони не суперечать чинному законодавству України.
- 8.2. Страховик має право:
- 8.2.1. при укладанні договору страхування обстежити повітряне судно, зазначене в заяві про страхування, та вивчити необхідну документацію;
- 8.2.2. приймати участь у розслідуванні обставин та причин настання страхових випадків та виконувати іншу роботу, пов'язану з виконанням договору страхування протягом строку його дії;
- 8.2.3. направляти запити в компетентні органи про надання відповідних документів та інформації, які підтверджують факт та причину настання страхового випадку;
- 8.2.4. призначати сюрвейера (експерта) для проведення дослідження з метою встановлення причин настання страхового випадку та визначення розміру заподіяної шкоди;
- 8.2.5. відмовити у виплаті страхового відшкодування у випадках, передбачених цими Правилами та законодавством України;
- 8.2.6. не визнавати подію страховою у випадках, передбачених цими Правилами;
- 8.2.7. у випадках та у порядку, передбачених цими Правилами та діючим законодавством, достроково припинити дію договору страхування;
- 8.2.8. вимагати у страхувальника або інших осіб, що отримали страхове відшкодування, повернення отриманих сум страхового відшкодування у випадках, передбачених цими Правилами;
- 8.2.9. умовами договору страхування можуть бути передбачені інші права Страховика, якщо вони не суперечать чинному законодавству України.
- 8.3. Страхувальник зобов'язаний:
- 8.3.1. вчасно, у встановленому розмірі та порядку вносити страхові платежі (страхові внески);
- 8.3.2. при укладенні договору страхування повідомити Страховика про всі відомі йому обставини, які мають істотне значення для оцінки страхового ризику та повідомляти Страховика про зміну страхового ризику протягом строку дії договору страхування;
- 8.3.3. повідомити Страховика про інші укладені договори страхування щодо цього ж об'єкта страхування;
- 8.3.4. вживати заходів щодо запобігання або зменшення збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку;
- 8.3.5. повідомити страховика про настання страхового випадку протягом трьох днів (не враховуючи вихідних та святкових днів);
- 8.3.6. повідомляти Страховика про припинення у страхувальника права володіння, розпорядження та користування повітряним судном, зазначеним в договорі страхування;
- 8.3.7. створити необхідні умови Страховика для проведення ним заходів (огляд, експертиза повітряного судна, умови його технічного обслуговування та експлуатації, участь в розслідуванні страхових випадків, іншого майна, що пошкоджено, постраждалих осіб та ін.), пов'язаних з укладанням договору страхування та його виконанням на протязі строку його дії;
- 8.3.8. створити необхідні умови Страховика для проведення ним заходів (огляд, експертиза повітряного судна, умови його технічного обслуговування та експлуатації, участь в розслідуванні страхових випадків та інше), пов'язаних з укладанням договору страхування та його виконанням протягом строку його дії;
- 8.3.9. дотримуватись вимог помічника (наставника) з аеронавігації, льотної та технічної експлуатації та обслуговування повітряного судна, систематично вести всю необхідну документацію на повітряне судно, яка необхідна згідно з діючими правилами, та надавати цю документацію на запит Страховика або його представника;
- 8.3.10. виконувати розпорядження, які стосуються безпечної експлуатації повітряного судна та управління повітряним рухом, посадкових осіб компетентних організацій;
- 8.3.11. без погодження Страховика не визнавати претензій третіх постраждалих осіб, не давати будь-яких обіцянок щодо відшкодування шкоди.
- 8.4. Страхувальник має право:
- 8.4.1. отримати страхове відшкодування при настанні страхового випадку;
- 8.4.2. ознайомитися з Правилами страхування до укладання договору страхування;

- 8.4.3. ознайомитися з документами, які підтверджують право Страховика здійснювати добровільне страхування повітряного транспорту;
- 8.4.4. ініціювати дострокове припинення дії договору страхування з письмовим попередженням Страховика про свій намір не пізніше, ніж за 30 днів до бажаної дати припинення дії договору страхування;
- 8.4.5. укласти договір страхування щодо додаткової кількості застрахованих осіб;
- 8.4.6. умовами договору страхування можуть бути передбачені інші права страхувальника, якщо вони не суперечать чинному законодавству України.

Частина 9: Дії Страховальника у разі настання страхового випадку

9.1. При настанні події, що може бути визнана Страховиком страховим випадком, та передбачена цими Правилами, страхувальник зобов'язаний:

- негайно вжити доцільних заходів з метою зменшення збитків, заподіяних у результаті настання страхового випадку;
- протягом доби (не враховуючи вихідних та святкових днів), як тільки стане йому відомо про настання страхового випадку, повідомити Страховика з наступним підтвердженням повідомлення в письмовій формі, протягом трьох днів (не враховуючи вихідних та святкових днів);
- повідомляти Страховику всю подальшу інформацію про подію;
- погоджувати із Страховиком всі заходи спрямовані на врегулювання претензій потерпілих;
- вжити заходів для збору та передачі Страховику всіх необхідних документів по страховому випадку;
- надати Страховику або його представникам можливість проведення розслідування обставин та факту настання страхового випадку;
- негайно сповістити Страховика про обставини та вимоги (розмір претензії), що пред'явлено страхувальнику/застрахованому у зв'язку із настанням страхового випадку або про пред'явлення позову. Надати усі документи, що необхідні для визначення причин та наслідків страхового випадку, та для визначення розміру збитків;
- не виплачувати відшкодування, не визнавати частково або цілком вимоги, за пред'явленими претензіями, позовами, а також не приймати на себе будь-яких прямих чи непрямих зобов'язань по задоволенню таких вимог без письмової згоди Страховика;
- повідомити потерпілим дані, необхідні для ідентифікації Страховика.

9.2. Страховик та його представники вправі приймати участь за дорученням страхувальника/застрахованого у врегулюванні претензій третіх осіб, а також під час судового розгляду справ за позовами потерпілих третіх осіб про відшкодування заподіяної страхувальником/застрахованим шкоди. Однак такі дії Страховика або його представників не можуть розглядатись як підтвердження визнання події страховою та його зобов'язання сплачувати страхове відшкодування. Якщо страхувальник/застрахований перешкоджає цьому, страхове відшкодування зменшується настільки, наскільки це призвело до збільшення збитку.

9.3. Порушення цього положення дає Страховику право відмовити в виплаті страхового відшкодування повністю або частково.

Частина 10: Перелік документів, що підтверджують настання страхового випадку та розмір збитків

10.1. Виплата страхового відшкодування здійснюється на підставі заяви страхувальника/застрахованого (якщо шкода відшкодована потерпілому страхувальником/застрахованим самостійно) або самої потерпілої третьої особи, а у випадку смерті потерпілої фізичної особи – її спадкоємців, та страхового акта, який складається страховиком або уповноваженою ним особою (аварійним комісаром) у формі, що встановлюється Страховиком.

10.2. До заяви про виплату страхового відшкодування додаються:

- 10.2.1. вимоги про відшкодування шкоди, пред'явлені потерпілими особами до страхувальника/застрахованого (оригінал);
- 10.2.2. страховий поліс або договір страхування (оригінал або належним чином засвідчена копія);
- 10.2.3. копії реєстраційних документів на повітряне судно;
- 10.2.4. копії документів, що підтверджують право володіння повітряним судном;
- 10.2.5. копії документів, що підтверджують сертифікацію осіб, що керували польотом у момент настання страхового випадку;
- 10.2.6. рішення судових органів про відшкодування заподіяної шкоди (якщо справа розглядалась у судовому порядку) (оригінал або належним чином засвідчена копія);
- 10.2.7. документи компетентних органів, що підтверджують факт настання страхового випадку;
- 10.2.8. свідоцтво про право на спадщину (належним чином засвідчена копія);
- 10.2.9. документи, що засвідчують особу (копія);
- 10.2.10. копія довідки про присвоєння ідентифікаційного коду для фізичних осіб;
- 10.2.11. у випадку заподіяння шкоди життю та здоров'ю третьої особи або пасажира додатково надаються:
 - копія акту про нещасний випадок (якщо його складання передбачено законодавством);
 - довідки з медичного закладу (виписку з історії хвороби);
 - копії лікарняних листків;
 - інші медичні документи, які підтверджують заподіяння шкоди життю та здоров'ю;
 - рецепти лікаря на придбання медикаментів;
 - висновки МСЕК;

- фінансові документи (чеки, квитанції), що підтверджують оплату медичних послуг та придбання медикаментів та ін.;
- копія довідки про середню заробітну плату;
- копія трудової книжки;
- копія свідоцтва про смерть (у випадку смерті);
- копія документів, що підтверджують витрати на поховання;
- копії документів, що підтверджують факт перебування на утриманні померлого;
- копії свідоцтв про народження дітей померлих;
- довідки із закладів освіти про навчання дітей померлого;
- документи, що підтверджують факт перебування на утриманні померлого;
- інші документи, в залежності від обставин страхового випадку, які будуть необхідні Страховику для визначення розміру страхового відшкодування;
- документи, що підтверджують наявність договору повітряного перевезення пасажиром (пасажирський квиток) (оригінал);

10.2.12. у випадку заподіяння шкоди майну пасажиром, вантажу та пошти додатково надаються:

10.2.12.1. документи, що підтверджують факт та розмір заподіяної шкоди (комерційні акти, накладні, виписки з книги основних засобів, платіжні документи, договори про надання послуг та виконання робіт, акти незалежної оцінки майна та розміру майнової шкоди та ін.) (оригінал);

10.2.12.2. документи, що підтверджують наявність договору повітряного перевезення пасажиром (пасажирський квиток та багажна квитанція), вантажу (вантажна накладна) або пошти (поштова накладна) (оригінал);

10.2.12.3. документи, що підтверджують витрати на відновлення пошкодженого майна, якщо можливість відшкодування таких витрат передбачена договором страхування;

10.2.13. у випадку заподіяння шкоди майну третіх осіб додатково надаються документи, що підтверджують факт та розмір заподіяної шкоди (комерційні акти, накладні, виписки з книги основних засобів, платіжні документи, договори про надання послуг та виконання робіт, акти незалежної оцінки майна та розміру майнової шкоди, документи, що підтверджують вартість майна та ін.) (оригінал);

10.2.14. інші документи, що стосуються обставин настання страхового випадку та фактичного розміру заподіяної шкоди, у тому числі документи про реєстрацію події з повітряним судном, звіт комісії по результатам розслідування події, включаючи, якщо це технічно можливо, розшифровку польотної інформації та польотний лист (завдання на політ) та т.п. (оригінал)

10.3. Всі документи, які надаються страхувальником/застрахованим іншою особою, що вправі отримати страхове відшкодування мають бути викладені українською, російською або англійською мовами. У разі подання документів викладених іншою мовою, ніж зазначено, страхувальник/застрахований або інша особа, що вправі отримати страхове відшкодування, зобов'язаний надати офіційний переклад на одну із зазначених мов.

Частина 11: Порядок та умови здійснення страхових виплат

11.1. Виплата страхового відшкодування здійснюється Страховиком на підставі письмової заяви про виплату страхового відшкодування страхувальника/застрахованого або потерпілої третьої особи чи її спадкоємців, документів, передбачених цими Правилами, та страхового акта, складеного Страховиком.

11.2. Страховий акт складається Страховиком в строк, встановлений договором страхування, після надходження Страховику документів, передбачених цими Правилами.

11.3. Виплата страхового відшкодування здійснюється після складання Страховиком страхового акта в строк, зазначений в п.12.1. цих Правил.

Частина 12: Строк прийняття рішення про здійснення або відмови в здійсненні страхових виплат

12.1. Рішення про виплату страхового відшкодування приймається Страховиком у 30-денний строк з моменту подання страхувальником всіх документів, необхідних для прийняття рішення про виплату. Страхове відшкодування виплачується протягом 10-ти (десяти) робочих днів з моменту прийняття відповідного рішення.

12.2. Страховик має право відкласти прийняття рішення про здійснення або відмови у здійсненні виплати страхового відшкодування у випадку:

- якщо він має сумніви в обґрунтованості вимог страхувальника/застрахованого або іншої особи, що звертається за отриманням страхового відшкодування, на отримання страхового відшкодування – до дати закінчення незалежного розслідування Страховиком обставин та причин настання страхового випадку та визначення розміру заподіяної шкоди, але не більше, ніж 90 (дев'яносто) календарних днів;

- якщо органами внутрішніх справ порушена кримінальна справа проти посадових осіб Страхувальника, уповноважених ним осіб або його представників стосовно обставин, які спричинили настання страхового випадку якщо органами внутрішніх справ порушена кримінальна справа проти посадових осіб страхувальника, уповноважених ним осіб або його представників та/або ведеться розслідування обставин, які спричинили настання Страхового випадку - до закінчення розслідування органами внутрішніх справ, органами прокуратури або судом;

- якщо за фактом настання страхового випадку порушена кримінальна справа проти осіб, що винні в настанні страхового випадку – до винесення судом вироку або винесення постанови органами дізнання (припинення або призупинення цієї справи), але не більше, ніж 90 (дев'яносто) календарних днів;

- якщо для з'ясування обставин настання страхового випадку та/або визначення розміру шкоди призначена експертиза (дослідження) – до отримання результатів такої експертизи (дослідження).

12.3. Відмова у здійсненні виплати або відстрочка прийняття рішення про виплату страхового відшкодування повинні бути зроблені Страховиком у письмовій формі з обґрунтуванням причин цього та надається страховальнику/застрахованому або особі, що має право на отримання страхового відшкодування, в строк, що не перевершує 30 (тридцять) календарних днів з дати отримання Страховиком усіх необхідних, належним чином оформлених документів, якщо інше не передбачено умовами договору страхування.

Частина 13: Причини відмови у страховій виплаті або виплаті страхового відшкодування

13.1. Підставою для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування, якщо інше не передбачено договором страхування, є:

13.1.1. недотримання страховальником, його довіреними та посадовими особами або третіми особами будь-яких умов Правил, а також невиконання ними своїх обов'язків згідно договору страхування та Особливих умов до Правил;

13.1.2. відсутність належних доказів обставин і причин страхового випадку, на які посилається страховальник/застрахований або інша особа, що вправі отримати страхову виплату, а також у випадку, якщо одержати такі докази стало неможливо через несвоєчасне повідомлення Страховика про настання страхового випадку;

13.1.3. несвоєчасне повідомлення страховальником/застрахованим про настання страхового випадку без поважних на це причин або створення Страховикові перешкод у визначенні обставин, характеру та розміру збитків;

13.1.4. навмисні дії страховальника/застрахованого або їх довірених та посадових осіб, або осіб, що вправі отримати страхове відшкодування спрямовані на настання страхового випадку;

13.1.5. якщо виявиться, що данні, повідомлені страховальником/застрахованим або іншою особою, що звертається за страховою виплатою, у заяві, не відповідають дійсності в цілому або в частині;

13.1.6. якщо страховальник заважає реалізації прав Страховика, що зазначені в Правилах, або у договорі страхування;

13.1.7. у разі наявності простроченої заборгованості по сплаті страхової премії, або її частини на момент настання страхового випадку;

13.1.8. урегулювання спору про відшкодування шкоди страховальником/застрахованим самостійно без погодження із Страховиком, якщо інше не передбачено договором страхування чи Особливими умовами;

13.1.9. ненадання документів, передбачених цими Правилами та договором страхування;

13.1.10. заподіяння шкоди третім особам у результаті грубого порушення страховальником/застрахованим правил експлуатації повітряного судна, правил безпеки, інструкцій, або експлуатації повітряного судна у завідомо аварійному стані;

13.1.11. з інших підстав, передбачених цими Правилами та договором страхування

Частина 14: Умови припинення договору страхування

14.1. Дія договору страхування припиняється у випадках:

- закінчення строку дії;
- виконання Страховиком зобов'язань перед страховальником/застрахованим у повному обсязі;
- несплати страховальником страхової премії у встановлені договором строки у порядку, встановленому договором страхування;
- ліквідації страховальника, крім випадків заміни страховальника за договором страхування;
- ліквідації Страховика у встановленому законодавством порядку;
- припинення дії договору страхування за рішенням суду;
- прийняття судового рішення про визнання договору страхування недійсним;
- в інших випадках, передбачених законодавством України.

14.2. Дію договору страхування може бути достроково припинено за вимогою страховальника або Страховика, якщо це передбачено умовами договору страхування, або за взаємною домовленістю сторін.

14.3. Про намір достроково припинити дію договору страхування сторона зобов'язана повідомити іншу сторону не менше, ніж за 30 днів до бажаної дати припинення дії договору страхування, якщо договором не передбачено інше.

14.4. При достроковому припиненні дії договору страхування за вимогою страховальника Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії договору, за вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, фактичних виплат страхових сум та страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування, а якщо вимога страховальника обумовлена порушенням Страховиком умов договору страхування, то Страховик повинен повністю повернути страховальнику сплачені страхові платежі.

14.5. При достроковому припиненні дії договору страхування за вимогою Страховика, він зобов'язаний повернути страховальнику сплачені ним страхові платежі повністю. Якщо вимога страховика обумовлена невиконанням страховальником умов договору страхування, то страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії договору, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи.

Частина 15: Порядок вирішення спорів

15.1. Спори між сторонами договору страхування розглядаються в порядку, передбаченому чинним законодавством України.

15.2. У випадку виникнення суперечок між страховальником/застрахованим або іншою особою, що вправі отримати страхове відшкодування, та Страховиком щодо причин та розміру збитків, кожна із них має право вимагати проведення експертизи. Експертиза проводиться за рахунок особи, що вимагала її проведення. У випадку, коли результатами експертизи буде встановлено, що відмова Страховика у виплаті страхового відшкодування була безпідставною, Страховик приймає на себе частку витрат по проведенню експертизи відповідно співвідношенню

суми, у виплаті якої було спочатку відмовлено, та суми страхового відшкодування, виплаченої після проведення експертизи, якщо інше не передбачено умовами договору страхування. Витрати на проведення експертизи по випадках, які визнані після її проведення не страховими, страхувальнику або іншій особі, що понесла такі витрати, не відшкодовуються, якщо інше не передбачено умовами договору страхування.

15.3. Всі спори за договором страхування між Страховиком та страхувальником вирішуються шляхом переговорів сторін, а при недосягненні згоди – в судовому порядку.

Частина 16: Особливі умови

16.1. Страхувальник зобов'язаний негайно повідомити Страховика про всі відомі йому суттєві зміни в прийнятому на страхування страховому ризику, які відбуваються під час дії договору страхування, навіть якщо така зміна страхового ризику відбувається незалежно від волі страхувальника.

16.2. Суттєвими змінами в страховому ризику визнаються такі зміни в об'єкті страхування або пов'язані з об'єктом страхування, які мають значення для визначення ймовірності настання страхового випадку та розміру можливих збитків від його настання, та які могли би – якби вони існували на момент укладання договору страхування – вплинути на рішення Страховика про укладання договору страхування або на конкретні умови договору страхування.

У випадках, коли Страхувальник має сумніви, чи є зміни, які відбулися в страховому ризику, суттєвими, він зобов'язаний повідомити Страховика про ці зміни.

За загальним правилом суттєвими є зміни в відомостях, зазначених Страхувальником при укладанні договору страхування в заяві на страхування та в договорі страхування.

16.3. Страховик, повідомлений про обставини, які збільшують страховий ризик, вправі вимагати внесення змін в діючий договір страхування або сплати додаткової страхової премії пропорційно збільшенню страхового ризику.

Якщо Страхувальник заперечує проти внесення відповідних змін до договору страхування або сплати додаткової страхової премії, Страховик вправі відмовитися від договору страхування.

Дані Правила затверджені Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України 01.02.2007 р. до ліцензії добровільного страхування відповідальності власників повітряного транспорту (включаючи відповідальність перевізника).

Реєстраційний номер 1370182

Додаток 1

**до Правил добровільного страхування відповідальності власників повітряного транспорту
(включаючи відповідальність перевізника)**

Положення AVN18A (01.10.96)

Положення про страхування цивільної відповідальності по відношенню до повітряних суден, які додаються в договір страхування, та припинення дії договору страхування по відношенню до повітряних суден, які виключаються з договору страхування

1. Відповідно до цього Положення, при умові сплати додаткової страхової премії, обчисленої пропорційно необхідному строку страхування, Страхувальник має право застрахувати на умовах діючого договору страхування на протязі строку його дії свою цивільну відповідальність при експлуатації, здійсненні повітряних перевезень або виконанні авіаційних робіт по відношенню до повітряних суден які додаються в договір страхування, при умові, що такі повітряні судна (які належать або експлуатуються Страхувальником), будуть того ж самого типу, що і раніше застраховані на умовах діючого договору страхування.
2. Для того, щоб застрахувати на умовах діючого договору страхування свою цивільну відповідальність при експлуатації, здійсненні повітряних перевезень або виконанні авіаційних робіт на повітряних суднах с великою пасажировмісністю, які додаються в договір страхування, потребується попереднє погодження Страховика та встановлення їм страхового тарифу (розміру страхової премії) до початку страхування.
3. У випадку, якщо повітряне судно, буде продане або зняте з експлуатації, Страхувальник має право достроково припинити дію договору страхування своєї цивільної відповідальності при експлуатації, здійсненні повітряних перевезень або виконанні авіаційних робіт по відношенню до повітряного судна, виключеного з договору страхування, а також має право на повернення страхової премії пропорційно строку дії договору страхування, який ще не закінчився.
4. Страхова премія за страхування цивільної відповідальності по відношенню до повітряних суден, які додаються в договір страхування, обчислюється пропорційно фактичному строку страхування, але не менше, ніж за 15-днівний період.
5. Заяву про страхування на умовах діючого договору страхування своєї цивільної відповідальності при експлуатації, здійсненні повітряних перевезень або виконанні авіаційних робіт по відношенню до повітряних суден, які додаються в договір страхування або повідомлення про припинення дії договору страхування по відношенню до повітряних суден, які виключаються з договору страхування, згідно п.п. 1 та 3 цього Положення, Страхувальник зобов'язаний направити Страховику в письмовій формі не менше ніж за добу до моменту додавання повітряного судна в діючий договір страхування або виключення повітряного судна з нього.

Додаток 2

**до Правил добровільного страхування відповідальності власників повітряного транспорту
(включаючи відповідальність перевізника)**

Положення AVN 38B (22.07.96)

Положення про виключення з умов страхування ядерних ризиків

(застосовується при страхуванні повітряних суден та цивільної відповідальності власників повітряних суден та авіаперевізників)

1. У відповідності до цього Положення не є страховими випадками загибель або пошкодження будь-якого майна та/або цивільна відповідальність Страхувальника за заподіяння будь-якої шкоди в результаті подій, викликаних:

- а) радіоактивними, токсичними, вибуховими або іншими небезпечними властивостями будь-якого вибухонебезпечного ядерного пристрою або його ядерних складових частин;
- б) радіоактивними властивостями, або комбінацією радіоактивних властивостей з токсичними, вибуховими або іншими небезпечними властивостями, будь-яким іншим радіоактивним матеріалом при перевезенні його в якості вантажу, включаючи його збереження та вантажно-розвантажувальні роботи;
- в) іонізуючою радіацією або радіоактивним зараженням від будь-якого іншого джерела радіоактивності, або токсичними, вибуховими або іншими небезпечними властивостями будь-якого іншого радіоактивного джерела.

2. Відповідно до цього Положення до радіоактивних матеріалів або радіоактивних джерел, вказаних в п. 1 б) та в) цього Положення, не відносяться:

- а) збіднений уран або природний уран в будь-якій формі;
- б) радіоізотопи, які досягли кінцевої стадії обробки та придатні для використання в наукових, медичних, сільськогосподарських, комерційних, освітніх або виробничих цілях.

3. По договору страхування не є страховими випадками загибель або пошкодження будь-якого майна та/або цивільна відповідальність Страхувальника за заподіяння будь-якої шкоди, якщо:

- а) Страхувальник є також застрахованою особою або співстрахувальником по іншим договорам страхування, включаючи договори страхування відповідальності за заподіяння шкоди у зв'язку з використанням атомної енергії;
- б) будь-яка фізична особа або організація (крім Страхувальника) зобов'язані забезпечувати фінансовий захист відповідно до законодавства тих країн, в яких здійснюється експлуатація застрахованих повітряних суден;
- в) Страхувальник має право на компенсацію збитків будь-яким урядом або його організацією, якби страхування не діяло.

4. Загибель, пошкодження або втрата будь-якого майна та/або цивільна відповідальність Страхувальника за заподіяння будь-якої шкоди, внаслідок події, викликані дією радіоактивних матеріалів або радіоактивних джерел, вказаних в п. 2 цього Положення, можуть розглядатися в якості страхових випадків, при умові, що:

- а) перевезення якого-небудь радіоактивного матеріалу в якості вантажу, включаючи збереження або вантажно-розвантажувальні роботи, буде здійснюватися відповідно до "Технічних інструкцій по безпечному перевезенню небезпечних вантажів по повітрю" ІАТА або відповідно до більш строгих вимог законодавства;
- б) вказана вище подія мала місце в період дії страхування та Заява про страхову виплату надійде до Страховика на протязі строку, встановленого чинним законодавством України;
- в) рівень радіоактивного зараження перевищуватиме максимально припустимий рівень, вказаний в Таблиці:

<i>Випромінювач (норми безпеки МАГАТЭ)</i>	<i>Максимально припустимий рівень радіоактивного зараження поверхні (усереднений по площі більш 300 см²)</i>
Бета, гама випромінювачі, а також альфа Випромінювачі низької токсичності	не більше 4 Бк/см ² (0,1 нКи/см ²)
Всі інші випромінювачі	не більше 0,4 Бк/см ² (0,01 нКи/см ²)

г) дія страхування, здійсненого відповідно до п. 4 цього Положення, може бути припинена після закінчення 7 діб з моменту повідомлення Страховиком про це Страхувальника в письмовій формі.

Додаток 3

**до Правил добровільного страхування відповідальності власників повітряного транспорту
(включаючи відповідальність перевізника)**

Положення AVN46B (01.10.96)***Положення про виключення ризиків шуму, забруднення та інше***

Ст.1. По цьому Полісу не покриваються збитки, які прямо або побічно викликані, мали місце в результаті або у зв'язку з:

- а) шумом (чутним людським вухом або ні), вібрацією, звуковим ударом та будь-яким пов'язаним з цим явищем;
- б) забрудненням будь-якого роду;
- в) електричним та електромагнітним впливом;
- г) впливом на можливість використання майна; якщо це не з'явилося наслідком катастрофи, пожежі, вибуху або зіткнення чи зареєстрованої події в польоті, що викликало нештатну експлуатацію літака.

Ст.2. По відношенню до будь-якої умови в Полісі, що стосується обов'язку Страховика розглядати або захищати свої інтереси по претензіям, така умова не буде застосовуватись, та Страховик не буде зобов'язаний відповідати:

- а) по претензіям, виключеним Ст.1 або
- б) по претензіям, що покриваються Полісом, коли вони об'єднуються з претензіями, що виключаються Ст.1 (що вказані нижче як "комбіновані претензії").

Ст.3. По відношенню до комбінованих претензій, Страховик (при наявності доказу збитку та з врахуванням лімітів по полісу) відшкодує Страхувальнику відповідну частину:

- а) збитків, присуджених зі Страхувальника та
- б) судових витрат та витрат, понесених Страхувальником.

Ст.4. Вищевказане не повинно суперечити положенню про радіоактивне забруднення або іншому положенню, що виключає, додається або є частиною цього полісу.

Додаток 4

**до Правил добровільного страхування відповідальності власників повітряного транспорту
(включаючи відповідальність перевізника)**

Положення AVN48B (01.10.96)

*Положення про виключення з умов страхування військових ризиків, ризику викрадення та інших небезпек
(застосовується при страхуванні повітряних суден та цивільної відповідальності власників повітряних суден та
авіаперевізників)*

1. Відповідно до цього Положення не є страховими випадками загибель або пошкодження будь-якого майна та/або цивільна відповідальність Страхувальника за заподіяння будь-якої шкоди внаслідок подій, викликаних:

- а) війною, інтервенцією, актами іноземних ворогів, бойовими діями (з оголошенням війни або без її оголошення), громадянською війною, заколотом, революцією, повстанням, військовим положенням, дією військової влади або сил, які незаконно захопили владу, або спробами незаконного захоплення влади;
- б) будь-яким вибухом будь-якої зброї з застосуванням атомного або ядерного розщеплення та/або синтезу або будь-якої подібної реакції або радіоактивної сили або матеріалу;
- в) страйками, бунтами, актами громадянської непокорі або масовими заворушеннями;
- г) діями однієї особи або групи осіб, незалежно від того, чи є вони агентами суверенної держави, чи ні, які спрямовані на досягнення політичної або терористичної мити та незалежно від того, чи є загибель або пошкодження будь-якого майна внаслідок таких дій випадковими або навмисними;
- д) будь-якими зловмисними діями або саботажем;
- е) конфіскацією, націоналізацією, захватом, накладенням арешту, присвоєнням, реквізицією у власність або для використання або по розпорядженню якого-небудь уряду (громадянського, військового або існуючого de facto), або державної або місцевої влади;
- ж) викраденням, незаконним захватом або здійсненням насильницького контролю над повітряним судном або екіпажем в польоті (включаючи будь-яку спробу такого захвату або контролю), здійсненим однією особою або групою осіб, які знаходяться на борту повітряного судна та діють без згоди Страхувальника.

2. Крім того, по договору страхування не є страховими випадками загибель або пошкодження будь-якого майна та/або цивільна відповідальність Страхувальника за заподіяння будь-якої шкоди, які виникли в той час, коли повітряне судно знаходиться поза контролем Страхувальника в результаті будь-якої з перерахованих вище подій.

Повітряне судно буде вважатися повернутим під контроль Страхувальника, як тільки Страхувальник знову буде вільно володіти, користуватися або розпоряджатися цим повітряним судном.

При цьому повітряне судно повинно благополучно повернутися повністю придатним для експлуатації до Страхувальника на аеродром, який знаходиться в межах географічних районів експлуатації повітряного судна, встановлених договором страхування.

Повернення вважається благополучним в тому випадку, якщо повітряне судно знаходиться на стоянці с вимкненими двигунами та без примусу до цього зі сторони третіх осіб.

**до Правил добровільного страхування відповідальності власників повітряного транспорту
(включаючи відповідальність перевізника)**

Положення AVN52C (01.10.96)

Положення про додаткові умови страхування від військових ризиків та інших небезпек

1. Оскільки договір страхування включає «Положення про виключення з умов страхування військових ризиків, ризиків викрадення та інших небезпек» AVN48B, Страховик підтверджує, що починаючи з «__»_____ всі підпункти, крім _____ Положення AVN48B, виключаються відповідно до умов цього Положення.

2. Виключення застосовується тільки до покриття, розширеного по відношенню до видалення підпункту (а) положення AVN 48B.

Покриття не повинно включати відповідальність по пошкодженню, заподіяному будь-якій формі власності на поверхні, розташованій поза межами Канади та США, якщо тільки воно не виникло по причині або в результаті використання повітряного судна.

3. Автоматичне припинення дії

В випадках, вказаних нижче, покриття, розширене цим положенням, автоматично припиняє дію.

(а) Все розширення:

- в випадку початку війни (незалежно з оголошенням війни чи ні) між двома або більше з наступних держав: Франція, КНР, Великобританія, США, РФ, Україна, Казахстан.

(б) Будь-яке розширення страхової відповідальності відповідно до виключення дії підпункту (а) положення AVN48B.

- по відношенню до ворожого вибуху будь-якої бойової зброї з застосуванням атомної, ядерної, термоядерної та/або інших подібних реакцій; або радіоактивної сили; або радіоактивних матеріалів, незалежно від того де та коли виникли ці вибухи та було чи ні залучено застраховане повітряне судно.

(в) Вся страхова відповідальність по відношенню до застрахованого повітряного судна реквізорованого під будь-яким приводом (як би це не називалось).

В випадку, якщо застраховане повітряне судно знаходилося у повітрі, коли трапились одна чи декілька подій, перерахованих в підпунктах (а), (б) та (в), цього положення, то страхова відповідальність, яка передбачена цим положенням (якщо воно не припинило свою дію або тимчасово не призупинено), буде продовжуватись до цього повітряного судна до здійснення ним першої посадки та виходу з нього всіх пасажирів.

4. Перегляд та припинення дії положення.

(а) Перегляд страхової премії та географічних меж експлуатації (7 днів)

Страховик має право письмово повідомити Страхувальника про перегляд страхової премії та/або географічних меж експлуатації. Таке повідомлення починає діяти після закінчення семи днів (рахуючи з 23.59GMT дня, в який попередження було передано)

(б) Часткове припинення дії положення (48 годин).

Страховик після ядерного вибуху, про який сказано вище в п. 3(б), може направити письмове повідомлення про анулювання одної або більше частин страхової відповідальності, наданої пунктом 1 (підпункти (в), (г), (д), (е) та/або (ж) Положення AVN48B. Таке повідомлення починає діяти по закінченню сорока восьми годин (рахуючи з 23.59GMT дня, в який попередження було передано)

(в) Припинення дії положення (7 днів)

Страхова відповідальність по цьому положенню може бути припинена Страховиком або Страхувальником після письмового повідомлення одне іншого. Таке припинення вступає в силу через сім днів (рахуючи з 23.59GMT дня, в який попередження було передано).

(г) Повідомлення

Всі повідомлення, про які говориться в підпунктах (а), (б) та (в) пункту 4, повинні бути зроблені в письмовому вигляді.

Додаток 6

*до Правил добровільного страхування відповідальності власників повітряного транспорту
(включаючи відповідальність перевізника)*

Положення AVN59 (01.10.96)

Положення про виключення неавіаційної відповідальності

Відповідно до цього Положення не є страховим випадком настання відповідальності Страхувальника, якщо воно не пов'язано з наступними подіями:

1. Подіями, викликаними повітряними судами або його частинами або устаткуванням, що відноситься до нього.
2. Подіями, які є результатом авіаційної діяльності на території аеропорту.
3. Подіями, які трапились на будь-якій іншій території у зв'язку з діяльністю Страхувальника по перевезенню по повітрю пасажирів та вантажів.
4. Подіями, що виникли у зв'язку з забезпеченням товарами або обслуговуванням осіб інших, ніж Страхувальник (і) у зв'язку з використанням та/або експлуатацією повітряного судна (ii), пов'язаного з авіатранспортною індустрією..

**до Правил добровільного страхування відповідальності власників повітряного транспорту
(включаючи відповідальність перевізника)**

Положення AVN60 (01.10.96)

Положення про додаткові виплати за шкоду особистості

Страхування, що забезпечується договором страхування, розширюється відповідно до цього Положення для включення цивільної відповідальності Страхувальника за шкоду особистості, перенесеної будь-якою особою та що виникла від одної або більше випадків, які трапились в період дії договору страхування:

1. Випадковий арешт, обмеження волі, утримання під вартою або ув'язнення.
2. Навмисне судове переслідування.
3. Незаконне вторгнення, виселення або інший замах на права приватного житла.
4. Ненавмисна дискримінація по відношенню до затримки або відмови в транспортуванні за виключенням зміни дати вильоту.
5. Публікація наклепницьких висловлень або наклепу або інших наклепницьких або принизливих матеріалів, які порушують право на особисту тайну, за виключенням публікацій або висловлювань або висловлювань в процесі або тих, які відносяться до реклами, радіо- або телевізійної діяльності, що проводиться Страхувальником або від його імені.
6. Випадкова медична недбалість або помилка терапевта, хірурга, медсестри, медтехніка або іншої особи, яка надає медичні послуги, але тільки для або від імені Страхувальника в обставинах термінового медичного втручання.

До страхування, що забезпечується цим положенням, застосовуються наступні додаткові виключення:

- (a) відповідальність Страхувальника, припускається по будь-якому договору або угоді.
- (b) особиста травма*, яка виникла в результаті навмисного порушення кримінального кодексу або законодавства, здійсненого Страхувальником або з його відома або при його співучасті;
**Під особистою травмою тут і далі розуміються страждання фізичної особи, які є умовою відшкодування йому шкоди відповідно до права, що застосовується.*
- (c) особиста травма, що виникла в результаті порушень 5, вказаних вище.
- (i) Якщо перша травмуюча публікація або висловлювання таких самих або подібних матеріалів буда зроблена до дати вступу цього договору страхування.
- (ii) Якщо така публікація або заява були зроблені по або в адрес Страхувальника при усвідомленій хибності її природи.
- (d) Відповідальність за особисту травму, перенесену будь-якою особою прямо або побічно, що відноситься до минулого, теперішнього або потенційного найму Страхувальником такої особи.

Страхова сума по претензіям по особистим травмам складає USD 25'000'000,00 за одно порушення або в цілому за весь період дії договору страхування або є частиною загального ліміту по полісу, а не доповненням до нього.

Припускається та погоджено, що за виключенням зворотного, що окремо забезпечується в майбутньому, це.

Додаток 8

**до Правил добровільного страхування відповідальності власників повітряного транспорту
(включаючи відповідальність перевізника)**

Положення AVN71 (22.07.96)

Положення про виключення з умов страхування ядерних ризиків

(застосовується при страхування повітряних суден та цивільної відповідальності власників повітряних суден та авіаперевізників)

1. Відповідно до цього Положення не є страховими випадками загибель або пошкодження будь-якого майна та/або цивільна відповідальність Страхувальника за заподіяння будь-якої шкоди в результаті подій, викликаних:

- а) радіоактивними, токсичними, вибуховими або іншими небезпечними властивостями будь якого вибухового ядерного пристрою або його ядерної складової частини;
- б) іонізуючою радіацією або радіоактивним зараженням від будь-якого іншого радіоактивного джерела, або токсичними, вибуховими властивостями, або іншими небезпечними властивостями такого радіоактивного джерела.

**до Правил добровільного страхування відповідальності власників повітряного транспорту
(включаючи відповідальність перевізника)**

Положення AVN2000 (22.04.98)

*Положення про виключення з умов страхування ризиків, пов'язаних з електронним розпізнаванням дат
(застосовується при страхуванні повітряних суден та цивільної відповідальності власників повітряних суден та
авіап перевізників)*

Відповідно до цього Положення не є страховими випадками загибель або пошкодження будь-якого майна та/або цивільна відповідальність Страхувальника за заподіяння будь-якої шкоди в результаті подій, викликаних:

а) неможливістю комп'ютерного, апаратного та програмного забезпечення або іншого інформаційного технологічного обладнання або системи (яке знаходиться у власності Страхувальника або будь-якої іншої особи) належним чином розпізнавати, змінити або перевести значення року, дати або часу у зв'язку зі:

- зміною року з 1999 на 2000 та/або;

- зміною дати з 21 серпня 1999 на 22 серпня 1999 та/або;

- будь-якою іншою зміною значення року, дати, часу;

будь те під час, до чи після такої зміни значення року, дати або часу;

б) будь-якою зміною або модифікацією будь-якого апаратного або програмного забезпечення, або іншого інформаційного технологічного обладнання або системи, що знаходиться у власності Страхувальника або будь-якої іншої особи, для попередження або у відповідь на такі зміни значення року, дати, часу або розпорядженнями або проведенням обслуговування у зв'язку з будь-якою подібною зміною значень або модифікацій;

в) будь-якою неможливістю використання або недоступністю будь-якого майна або обладнання через будь-які дії, неможливістю здійснити дії або рішення, прийняті Страхувальником або будь-якою іншою особою, пов'язані зі зміною значень року, дати або часу.

Всі умови договору страхування, що стосуються обов'язку Страховика здійснити страхову виплату, не поширюються на вказані вище події.

Пронумеровано та скріплено
печаткою 31 аркуш

Державна комісія з регулювання
фінансових послуг України

ЗАРЕЄСТРОВАНО

Дир. Департаменту адм. роботи
Найменування посади

Міфенко С. В.
Прізвище, ініціали прам.

Підпис

Дата 01.02.07

137 0182
Реєстраційний номер